

Interview in Elisabethbode 13 september 2019

Tekst: Mariëtte Woudenberg

‘Toen mijn broer stierf, spraken we daar niet over’

Schrijfster Anja de Jong (60) uit Bergambacht groeide op in een groot gezin. Haar ouders uitten zelden hun gevoelens, ook Anja duwde haar emoties weg. Toen haar broer Jan op 27-jarige leeftijd stierf, werd er thuis niet over gepraat. Negen jaar later kwam Anja in een depressie terecht. In die tijd leerde ze pas rouwen.

Je bracht je jeugd door met vijf broers en drie zussen op een boerderij. Hoe was dat?

„Ik vond het heerlijk om buiten te wonen. Mijn vader en moeder waren gek op elkaar en je haalde het als kind niet in je hoofd om iets negatiefs over de een tegen de ander te zeggen. Ik voelde me veilig, geborgen in het gezin, maar ervaarde het niet als warm. Want aan knuffelen deden we niet. Vooral mijn moeder hield er niet van om je aan te raken, ze gebruikte liever andere liefdestalen. Zo zei ze bijvoorbeeld heel vaak: ‘Je moet meer eten, je bent zo mager.’ Toen ik jong was, werd ik daar kriegel van. Achteraf zie ik nu dat dat ze zo liet zien dat ze van me hield. Ze wilde voor mij zorgen door te koken.”

Op je 21ste kwam je broer Jan om bij een auto-ongeluk. Hij was getrouwd, had een kind. Zelf noem je dat een van de keerpunten in je leven.

„Ik stopte aanvankelijk alle verdriet weg, maar rond mijn 30ste stortte ik in. Mijn leven verliep zo anders dan ik me had voorgesteld. Ik was nog single, had geen kinderen. Ik voelde me niet goed genoeg, want niemand wilde mij toch? Ik zakte weg in een depressie en moest worden opgenomen. Het was de meest afschuwelijke, maar ook meest rijke periode van mijn leven. Ik was een *pleaser*, had zo’n angst voor afwijzing, om mensen kwijt te raken. En vooral sinds de dood van Jan was die angst enorm toegenomen. Want zijn overlijden bewees toch dat je mensen ineens kon verliezen? Ik vluchtte altijd weg en kon

moeilijk alleen zijn. In gezelschap was ik de gangmaker, thuis voelde ik me diepongelukkig. Het was heel eng om voor het eerst eerlijk naar mezelf te kijken en mijn negatieve emoties toe te laten. Om te rouwen. Om Jan, om mijn single-zijn. Het voelde alsof ik een helling afrolde en niet meer te stoppen was.”

Waarom noem je het ook de meest rijke periode van je leven?

„Juist toen mocht ik God heel dichtbij ervaren. Ik wist altijd wel dat God er was, maar had geen persoonlijk geloof. Een vriendin gaf me rond kerst een preek van ds. A. de Reuver. Hij had het over 1 Johannes 4:9 en 10: ‘Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard...’ De predikant zei dat Gods liefde niet verheven is, maar dat het er eenvoudig op neerkomt dat de Here Jezus voor ons wil zorgen. Dat trof me recht in mijn hart. Ik kreeg zo’n verlangen naar God.”

Het overlijden van je moeder in 2006 vormde een ander keerpunt in je leven?

“Ik voelde me ineens ontworteld. Ik was achter in de veertig, single en nu had ik ook geen ouders meer. Want mijn vader was al in 1999 overleden. Ik hoorde nergens bij. Ik ben toen op ontdekkingstocht gegaan en deed een cursus pastorale hulpverlening. Daar heb ik veel aan gehad. Het zorgde ervoor dat dingen die ik eerst nog verstandelijk benaderde nu konden afzakken naar mijn hart. Ik ontdekte dat het voor God niet uitmaakt of ik single ben of niet. In Zijn ogen ben ik waardevol. Hij is Mijn herder, ik ben Zijn schaap. Daardoor ben ik een gezegend mens. Is mijn leven altijd makkelijk? Nee, maar Hij houdt me vast.”

Je blogt en schreef diverse boeken. Over single zijn, rouwverwerking. Vaak word je gevraagd voor interviews over single-zijn. Hoe vind je dat?

„Ik doe het graag. Vroeger had je het er niet over. Dan werd je bijvoorbeeld om je oren geslagen met Bijbelteksten als ‘Het is niet goed dat de mens alleen is.’ Ik wil juist de boodschap uitdragen dat je je ook als single compleet mag voelen. Liefde is zoveel groter dan alleen de liefde van een partner, het is... je verbinden met anderen. En dat kunnen net zo goed vrienden zijn of familieleden.”

Heb je nog toekomstdromen?

„Drie jaar terug overleed mijn broer Sijmen. Hij lag in de laatste periode van zijn leven in een hospice. Toen ik zag wat de vrijwilligers daar deden, dacht ik: dat wil ik ook. Maar helaas blijkt het lichamelijk te zwaar voor me. Mijn energie is beperkt. Ik heb sarcoïdose, een vrij zeldzame ontstekingsziekte en twee jaar geleden kreeg ik borstkanker, waarvoor ik moest worden behandeld. Gelukkig heb ik nog wel enkele andere dromen. Zo wil ik ooit nog mijn levensverhaal opschrijven en zou ik het prachtig vinden om een boek te publiceren met foto’s en gedichten rond het thema ‘hoop’.

Voor meer informatie over Anja de Jong: www.missieenmijmeringen.nl.

